

Dierenwelzijnsbeleid

2019-2023

23 juni 2019

Voorwoord

Dieren vormen een belangrijk onderdeel van het leven van onze inwoner. Veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren. Dit geldt zowel voor dieren met eigenaar als voor dieren die in het wild voorkomen. Het doel van het beleid is het bijdragen aan het behouden en, waar nodig, verbeteren van het welzijn van zowel gehouden als vrijlevende dieren binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Gooise Meren streeft naar verbetering van dierenwelzijn met een eenduidig beleid.

Voor u ligt de beleidsnotitie: Dierenwelzijnsbeleid Gooise Meren 2019-2023. Deze beleidsnotitie geeft aan hoe de komende periode uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken en de regisserende rol van de gemeente op het gebied van zorg en bescherming van dieren. Om de ambities op het vlak van dierenwelzijn te verwezenlijken, is nadrukkelijke samenwerking nodig met samenwerkingspartners, zoals Goois Natuur Reservaat, Dierenbescherming en plaagdierenbestrijding. Van de gemeentelijke organisatie vraagt dit een integrale aanpak vanuit de afdelingen openbare ruimte, sociaal domein en vergunningen, toezicht & handhaving.

De beleidsnotitie is tot stand gekomen in samenspraak met maatschappelijke samenwerkingsorganisaties die zich actief bezighouden met dierenwelzijn. Met hen is onder meer het gesprek aangegaan over het verbeteren van dierenwelzijn, waardoor de ambities zijn aangescherpt. Wij danken hen voor hun bijdragen, vragen en kritische noten.

De ambities in deze beleidsnota hebben betrekking op zowel het welzijn van de dieren die door mensen worden gehouden als op dat van dieren die in de vrije natuur leven. De ambities vormen de basis voor de keuzes die in de uitvoering worden gemaakt. De ambities zijn geconcretiseerd in een aantal acties, maatregelen en een rolverdeling. De uitvoering is namelijk afhankelijk van een goede samenwerking tussen de gemeente en verschillende organisaties en bewoners die zich bezighouden met dierenwelzijn.

Inhoud

Voorwoord	2
1 Definitie, doel en ambities	4
1.1 Wat is dierenwelzijn?	4
1.2 Gemeente en dierenwelzijn	4
1.3 Doel van dierenwelzijnsbeleid	5
1.4 Nieuw beleid, maar geen nieuw begin	5
2 Het gehouden dier	6
2.1 Voorkomen van dierenleed	6
2.2 Aanschaf van gehouden dieren	6
2.3 Het houden	7
2.4 Landbouwdieren	8
2.5 Vermaak en educatie met dieren	8
3 Het vrijlevende dier	10
3.1 Evenementen en vrijlevende dieren	10
3.2 Waterdieren	11
3.3 Overlast van dieren	12
4 Dieren in nood	13
5 Gemeente als voorbeeld	13
6 werkwijze	Error! Bookmark not defined.
6.1 Samenwerking	14
6.2 Voorlichting en educatie	14
6.3 Planning	15
6.4 Financiën	15
6.5 Monitoring	15

1 Definitie, doel en ambities

1.1 Wat is dierenwelzijn?

Er zijn veel definities van het begrip dierenwelzijn. In de meeste gevallen wordt zowel het fysieke als het geestelijke welzijn van de dieren benoemd. In deze beleidsnota gaan wij ervan uit dat een goed welzijn voor het dier betekent dat voldaan wordt aan de natuurlijke behoeftes van het dier. Het gaat over de kwaliteit van het leven zoals het door een dier wordt ervaren. Dit sluit als zodanig aan bij de definitie die in de Wet Dieren wordt aangehouden: "Dieren dienen gevrijwaard te zijn van dorst, honger, onjuiste voeding, fysieke en fysiologisch ongerief, pijn, verwondingen of ziekten, angst en chronische stress en dieren moeten een normaal soorteigen gedrag kunnen vertonen."

Rol van de gemeente

Als gemeente zijn wij medeverantwoordelijk voor dieren binnen onze grenzen. Wij hebben als gemeente zorgplicht voor deze dieren, zodra blijkt dat niet meer voor ze gezorgd wordt of als ze niet voor zichzelf kunnen zorgen. De regelgeving m.b.t. tot dieren is vastgelegd in de wet Dieren. De Wet Dieren is de kaderwet waarin specifieke wetten zijn ondergebracht, zoals de Wet Dierenbescherming. Zie voor verder uitwerking van het wettelijk kader dierenwelzijn bijlage 1.

Binnen deze nationale kaders hebben gemeenten mogelijkheden om een positieve impact op dierenwelzijn te hebben. De gemeente Gooise Meren streeft ernaar om binnen de eigen bevoegdheden het dierenwelzijn te bevorderen.

1.2 Gemeente en dierenwelzijn

Dieren in de gemeente

Inwoners houden verschillende dieren, zoals honden, katten en konijnen. In het buitengebied van de gemeente bevinden zich met name landbouwhuisdieren, zoals paarden en schapen. De grootste groep dieren wordt gevormd door vrijlevende dieren, zoals vogels, vissen, vossen, ringslangen, egels, eekhoorns, dassen, reeën en muizen.

Er is een belangrijk verschil tussen gehouden en vrijlevende dieren. Waar vrijlevende dieren vrij zijn om te gaan en staan waar ze willen, zijn gehouden dieren beperkt tot de beweegruimte die hun eigenaar hun biedt. Deze twee categorieën dieren behoeven een verschillende benadering en in het vervolg van dit beleidsstuk wordt hier een onderscheid tussen gemaakt.

Beeldvorming dieren

De afgelopen jaren is de beeldvorming over dieren sterk in ontwikkeling. Discussies over de omgang met dieren worden gekenmerkt door een diversiteit aan meningen en waarden. De houding van mensen ten opzichte van dieren is vaak verbonden met de voor- of nadelen die de dieren opleveren. Hoe meer voordelen voor de mens, hoe meer affectie en tolerantie de dieren krijgen. Omgekeerd geldt ook dat de tolerantie afneemt zodra dieren overlast geven of in botsing komen met het belang van de mens.

1.3 Doel van dierenwelzijnsbeleid

De gemeente Gooise Meren streeft naar verbetering van dierenwelzijn met een eenduidig beleid. Dit geldt zowel voor dieren met eigenaar als voor dieren die in het wild voorkomen. Het doel van het beleid is het bijdragen aan het behoud en, waar nodig, verbeteren van het welzijn van zowel gehouden als vrijlevende dieren binnen de gemeentegrenzen van Gooise Meren.

1.3.1 Doelstellingen

Deze dierenwelzijnsnota wordt geconcretiseerd in de volgende doelstellingen:

1. Het verminderen van dierenleed;
2. Het verbeteren van de leefomgeving van dieren;
3. Het verbeteren van de kennis van inwoners m.b.t. omgang met dieren;
4. Het verbeteren van de samenwerking met samenwerkingspartners en regiogemeenten.

In de hoofdstukken 4 – 9 worden de acties benoemd die bijdragen aan de 4 benoemde doelstellingen. Nieuwe initiatieven vanuit de gemeente of de samenleving worden getoetst aan bovenstaande doelstellingen.

1.4 Nieuw beleid, maar geen nieuw begin

De huidige notitie is de eerste beleidsnotitie dierenwelzijn van Gooise Meren. Al jaren wordt vanuit verschillende beleidsterreinen bijgedragen aan het dierenwelzijn, onder andere ondersteuning van organisaties zoals het Vogelhospitaal en het dierenasiel Dierenbeschermingscentrum Amersfoort. De dierenwelzijnsmaatregelen in deze nota zijn voor het grootste deel niet nieuw. Deze nota beoogt om de taken en verantwoordelijkheden die de gemeente heeft m.b.t. dierenwelzijn overzichtelijk in kaart te brengen. De gemeente heeft de ambitie om meer bij te dragen aan het dierenwelzijn. De ambities die daarbij horen, worden benoemd in deze beleidsnota.

2 Het gehouden dier

Het gehouden dier wordt vanwege doeleinden gehouden. Zo worden dieren gehouden ten behoeve van gezelschap, voor de productie van dierlijk materiaal en ter vermaak van mensen. In dit hoofdstuk komen de ambities en acties m.b.t. het gehouden dier aan de orde.

2.1 Voorkomen van dierenleed

Aan het houden van dieren zijn regels verbonden die het welzijn van de dieren waarborgen. Daarnaast heeft het voorkomen van dierenleed een breder maatschappelijk doel. Als blijkt dat een inwoner niet goed in staat is om voor een dier te zorgen, zien we in de praktijk ook vaak dat diegene niet goed voor zichzelf en anderen zorgt. Dierenmishandeling is bijvoorbeeld een van de eerste signalen van huiselijk geweld.

Enkele landelijke organisaties, zoals de Landelijke inspectie dierenbescherming, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de politie, kunnen ingrijpen en handhaven wanneer mishandeling en verwaarlozing worden geconstateerd. Handhavers en hulpverleners wenden zich tot de desbetreffende organisaties als zij signalen ontvangen over dierenleed.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Handhavers en toezichthouders verwijzen bij dierenmishandeling en verwaarlozing door naar desbetreffende hulporganisatie.	Burgemeester	X		1
Hulpverleners signaleren dierenleed en pakken dit samen met de Dierenbescherming op.	Wethouder Sociaal domein	X		1
Nadat dierenleed is gesignaleerd doorlopen de hulpverleners de stappen m.b.t. signalering huiselijk geweld.	Wethouder Sociaal domein		2020	1

2.2 Aanschaf van gehouden dieren

Een dier kan geen bewuste keuzes maken, waardoor de verantwoordelijkheid van het welzijn bij de houder daarvan ligt. Die verantwoordelijkheid begint al bij het aanschaffen van een dier.

Een bewuste keuze begint bij goede voorlichting over o.a. de herkomst van het dier, (medische) verzorging en de manier waarop een dier gehouden moet worden. Voldoende bedenktijd is belangrijk voordat een dier wordt aangeschaft om impulsaankopen te voorkomen.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
De gemeente gaat samen met de dierenbescherming in gesprek met dierenverkooppunten m.b.t. aanschaf huisdieren en bijbehorende kwaliteitseisen van dierenwelzijn.	Wethouder Dierenwelzijn		2021	1

2.3 Het houden

De gemeente faciliteert op verschillende vlakken het welzijn van de gehouden dieren door bijvoorbeeld uitrenggebieden en probeert ook overlast te voorkomen met maatregelen zoals de opruimplicht. Verder promoot de gemeente chipregistratie bij zowel honden en katten.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Promotie chippen en registreren.	Wethouder Dierenwelzijn		2020	1
(Overzicht van) uitrenggebieden voor honden en plaatsen waar honden te water mogen gaan.	Wethouder Openbare ruimte & natuur en water		2021	2
Opruimplicht van hondenpoep.	Burgemeester	X		3
Bijtprotocol voor gevaarlijke dieren .	Burgemeester		2022	1
Verordening Dode gezelschapsdieren Gooise Meren.	Wethouder Dierenwelzijn	X		2

2.3.1 Sociaal domein en gehouden dieren

Gehouden dieren hebben invloed op het sociale welzijn van mensen en andersom. Er is steeds meer aandacht voor de waarde van gehouden dieren binnen het sociaal domein. Zo kan het voorkomen dat inwoners vanwege fysieke of financiële redenen niet de zorg kunnen bieden die het gehouden dier nodig heeft. Het gehouden dier is wel van groot belang voor het welzijn, de gezondheid en het geluk van inwoners. Mensen worden daarom gefaciliteerd om zo lang mogelijk kwalitatief goede zorg te bieden aan het gehouden dier.

Een combinatie van dierenwelzijn en sociaal domein is de pilot dierenbuddy's. Dierenbuddy's is bedacht om inwoners te ondersteunen bij de zorg voor hun huisdier, zodat zij hun huisdier kunnen behouden en dierenleed wordt voorkomen. Het gaat om inwoners die over onvoldoende (financiële) middelen beschikken om hulp te organiseren. Dierenbuddy's zijn vrijwilligers uit de buurt of wijk van de kwetsbare huisdiereigenaar die helpen bij de verzorging van het dier. Beoogde effecten zijn: verhoging van het welzijn, de gezondheid en het geluk van kwetsbare inwoners, de bestrijding van eenzaamheid, vroeg signalering achter de voordeur bij kwetsbare inwoners, versterking van cohesie in de wijk, activering van nieuwe groepen inwoners die vrijwilligerswerk gaan doen en preventie van de verwaarlozing van huisdieren.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Project Dierenbuddy's.	Wethouder sociaal domein		2019	2
Kosten dierenarts worden toegevoegd aan minimabeleid.	Wethouder sociaal domein		2020	1
Bevordering van bewustwording dat hulphonden worden toegestaan in gebouwen en openbare ruimtes.	Wethouder Sociaal domein		2020	3

2.4 Landbouwdieren

De nationale regelgeving over landbouwdieren is opgenomen in het besluit Houders van dieren. Dit garandeert voor deze dieren een minimaal niveau van dierenwelzijn. Veehouders kunnen bewust kiezen voor bepaalde maatregelen zoals stalsystemen, voer en gezondheidsprogramma's om de gezondheid van hun dieren te borgen.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Het ontmoedigen van megastallen bij vergunningverlening.	Burgemeester		2020	1 & 2
Vergunningverlening voor schuilstallen en het promoten van natuurlijke schuilstallen.	Wethouder Dierenwelzijn		2022	1 & 2
Boeren faciliteren om biologisch te boeren.	Wethouder Dierenwelzijn		2022	2 & 3

2.5 Vermaak en educatie met dieren

Dieren worden geregeld ingezet als vermaak en tevens ingezet om te onderwijzen hoe om te gaan met een dier. Het is belangrijk om hier als gemeente zicht en toezicht op te houden om de dieren in kwestie te beschermen tegen schadelijke effecten van menselijk vermaak.

2.5.1 Educatie over en met dieren

Vaak blijkt in de praktijk dat dierenleed een gevolg is van onwetendheid van inwoners over het omgaan met dieren. De gemeente vindt het belangrijk om meer aandacht te besteden aan voorlichting en educatie.

Vaak wordt vergeten dat het vervoeren, aaien, spelen en voeren van dieren stress of gevaarlijke situaties kunnen opleveren voor het dier. Educatie en voorlichting zijn belangrijk om er zorg voor te dragen dat de beleving voor zowel dier als mens aangenaam is.

De huidige samenwerking met de plaagdierenbestrijding (PDB) wordt versterkt en de functie wordt verbreed van alleen bestrijden naar een educatieve en voorlichtende rol: de Dorpsboswachter. De Dorpsboswachter wordt het aanspreekpunt voor de inwoners als het gaat over dieren. Hierbij wordt samenwerking gezocht met de dierenambulance, kinderboerderij, dierenasielen, natuur- en milieueducatie en scholen.

Zo zijn er kinderboerderijen die een belangrijke educatieve en recreatieve functie hebben. Kinderen kunnen er spelenderwijs kennisnemen van dieren en leren hoe ze met dieren om moeten gaan. Kinderboerderijen hebben zich te houden aan diverse wetten en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) houdt toezicht op de kinderboerderijen. De Dierenbescherming heeft in 2015 een rapport geschreven over welke verbeteringen nog getroffen kunnen worden om het dierenwelzijn op kinderboerderijen te verbeteren. Het doorvoeren van deze maatregelen is mede afhankelijk van een goede samenwerking met de kinderboerderijen.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Dorpsboswachter wordt aangesteld o.a. om educatie te verzorgen om dierenleed tegen te gaan.	Wethouder Dierenwelzijn		2020	3
De gemeente stimuleert haar samenwerkingspartners, zoals kinderboerderij en dierenasielen, om de educatieve functie te vergroten.	Wethouder Dierenwelzijn		2019	3
Kinderboerderijen gaan stapsgewijs voldoen aan de keurmerken kinderboerderijen.	Wethouder Dierenwelzijn	X		1 + 2
De gemeente gaat in gesprek met de Gooise Ark om de beheersovereenkomsten te harmoniseren	Wethouder Dierenwelzijn		2019	4
Financiële bijdragen aan boerderijeducatie voor basisschoolleerlingen.	Wethouder Dierenwelzijn	X		3
Financiële bijdragen aan Natuur- en milieueducatie.	Wethouder milieu	X		3

Laten vaststellen van beleidsdoelstellingen m.b.t. dierenwelzijn door college van B&W.	Wethouder Subsidies	2021	2
--	---------------------	------	---

2.5.2 Vermaak met dieren

Het in behandeling nemen en verstrekken van vergunningen voor evenementen is een taak van de gemeente. De regelgeving rond dierenwelzijn en evenementen is een bevoegdheid van de rijksoverheid. De landelijke inspectiedienst Dierenbescherming bewaakt de toepassing van deze regels.

Het is verboden om ter recreatief vermaak op te treden met wilde zoogdieren. Hiervoor zijn uitzonderingen gemaakt voor: ezels, paarden, honden, katten, runderen, schapen, geiten, varkens, lama's, alpaca's, kamelen, dromedarissen, konijnen, bruine ratten, tamme muizen/huismuizen, cavia's, goudhamster en gerbils. Het verbod spreekt zich alleen uit over evenementen met zoogdieren maar niet over andere dieren zoals vogels en reptielen. Roofvogel- en reptielenshow, vallen dus niet onder het verbod.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Toetsingskader vergunningen evenementen en dieren waarin het welzijn van het dier wordt afgewogen.	Burgemeester		2021	1+ 2

3 Het vrijlevende dier

Zowel binnen als buiten de bebouwde kom vinden we een groot aantal dieren in het wild. Ze dragen bij aan een levendig en groene gemeente. Dit is reden te meer om hun aanwezigheid te koesteren, bevorderen en te verbeteren.

Dieren komen in de stedelijke bebouwing regelmatig in het nauw door groenonderhoud, woningbouw, sloop, wegaanleg en het gebruik van bestrijdingsmiddelen. De gemeente treft bij ruimtelijke ingrepen zoveel mogelijk compenserende en/of mitigerende maatregelen om schade in het kader van de Wet natuurbescherming te beperken. De gemeente Gooise Meren streeft naar natuur-inclusief bouwen en stimuleert dit bij samenwerkingspartners. Ook wordt diersoortinformatie binnen de gemeente Gooise Meren ontsloten en wordt deze informatie meegenomen bij beslissingen om de leefomgeving voor vrijlevende dieren te verbeteren.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Aanhaken bij plannen van het Goois Natuur Reservaat en Natuurmonumenten om het leefgebied wilde dieren te bevorderen.	Wethouder Water en Natuur	X		2
Werken met gedragscodes bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling in kader van wet Natuurbescherming.	Wethouder Water en Natuur	X		2
Streven om gemeentelijk vastgoed natuur-inclusief te bouwen.	Wethouder vastgoed en grondbeleid		2020	2
Externen, zoals woningbouwcoöperaties, worden gestimuleerd om zich aan de gedragscode Wet natuurbescherming te houden.	Wethouder Wonen & huisvesting		2021	2
Opstellen van protocollen om terugkomende dierenziektes in de buitenruimte en ziektegevallen terug te dringen (zoals botulismeprotocol).	Wethouder Dierenwelzijn	X		1
Lichtvervuiling voorkomen door afweging waar wel en waar geen verlichting. (Zoals ledverlichting toepassen.)	Wethouder Openbare ruimte	X		2
Groen compensatieplan: indien groen wordt weggehaald in de gemeente wordt het elders binnen de gemeente gecompenseerd.	Wethouder water en natuur		2021	2
Dorpsboswachter, handhavers geven voorlichting m.b.t. diervriendelijk voeren van dieren.	Wethouder dierenwelzijn		2020	3
Trekroutes van wilde dieren niet onderbreken tijdens werkzaamheden gemeente.	Wethouder Openbare ruimte	X		1 & 2

3.1 Evenementen en vrijlevende dieren

Er zijn meer evenementen met dieren dan men op het eerste oog vermoedt. De leefomstandigheden of leefomgeving van dieren bij een evenement wijken af van hun gewoonlijke leefomgeving of leefomstandigheden. Vanwege de risico's hierbij hanteert de gemeente een voorkeursbeleid voor evenementen waar geen dieren bij betrokken zijn. De regelgeving rond dierenwelzijn en evenementen is een bevoegdheid van het rijk.

De locatie van evenementen kan een leefgebied zijn van vrijlevende dieren. Indien evenementen plaatsvinden in leefgebieden van dieren, wordt hier rekening mee gehouden. Er wordt ingezet om de verstoring voor vrijlevende dieren bij buitenevenementen te voorkomen. Denk daarbij ook aan het afsteken van vuurwerk. Veel dieren reageren angstig op vuurwerk. Bij de oudejaarsviering gelden specifieke regels.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Oplaten ballonen en wensballonen is verboden.	Burgemeester	X		1
Beperken van vuurwerkgebruik waar dit leidt tot onevenredige verstoring voor broedende vrijlevende dieren, of bij maneges, dierenasielen en kinderboerderijen.	Burgemeester		2021	1 & 2
Stimuleren van vuurwerkvrije zones tijdens oudejaarsviering om onevenredige verstoring voor vrije dieren te voorkomen.	Burgemeester		2020	1 & 2
Bij vergunningverlening bij buitenevenementen wordt een ecologische toets gedaan of het schade berokkent aan vrijlevende dieren.	Burgemeester	X		1 & 2

3.2 Waterdieren

De aantrekkelijkheid van het water leidt tot recreatie. Routes langs water zijn populair bij fietsers, wandelaars en hardlopers. De gemeente vindt het belangrijk dat recreanten rekening houden met het welzijn van dieren. Zo is het brood voeren aan eenden en vissen schadelijk voor de dieren en de waterkwaliteit. De Dorpsboswachter en handhavers gaan voorlichting geven om de gezondheid van waterdieren te bevorderen.

De wateren zijn ook in trek bij de sportvisserij. Sportvisserijverenigingen, de betrokken regionale federatie en de landelijke koepel zijn hierin een belangrijke partner om het dierenwelzijn op dierenwelzijnsniveau en op populatieniveau te waarborgen. De sportvisserij in Gooise Meren sluit aan bij de landelijke gedragscode, gericht op het minimaliseren van aantasting van het welzijn van gevangen vis. De georganiseerde sportvisserij heeft een actief communicatie-, voorlichting en educatie- en handhavingsbeleid t.a.v. dierenwelzijn. Om het vissenwelzijnsniveau op populatieniveau te versterken is er een actieve samenwerking met de georganiseerde sportvisserij t.a.v. het uitvoeren van ecologisch waterbeheer, onderzoek en kennisdeling t.a.v. visstand (de mate waarin een bepaalde vis in een bepaald gebied voorkomt) en worden gezamenlijk protocollen ontwikkeld bij bv. extreme droogte om vissterfte te voorkomen.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Bij renovatie van de oevers structureel uitlooptrappen voor wilde dieren realiseren.	Wethouder VTH		2021	2
Stimuleren van natuurlijke oevers.	Wethouder Water en natuur	X		2
Vissterfteprotocol in samenwerking met waternetbeheerder is van kracht.	Wethouder Water en natuur	X		1
In nieuwe pachtovereenkomsten wordt als voorwaarde meegenomen dat de hengelsportverenigingen voorlichting geven over vissen op een verantwoorde manier en educatie geven over de natuur onder water.	Wethouder Water en natuur		2022	1 & 4
Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) controleren of sportvissers verantwoord vissen.	Burgemeester	X		1
Gemeente stimuleert samenwerking tussen vogelhospitaal en hengelsportverenigingen om het welzijn van watervogels te verbeteren.	Wethouder Dierenwelzijn		2020	1 & 4
Dorpsboswachter, handhavers en vogelhospitaal geven voorlichting m.b.t. het diervriendelijk voeren van waterdieren en het voorkomen van vervuiling van het water.	Wethouder VTH & dierenwelzijn		2020	3

3.3 Overlast van dieren

Bij dieren die overlast geven is het dierenwelzijn niet altijd evident. Dieren raken steeds meer afhankelijk van het voedselaanbod van mensen. Dit is een belangrijke reden waarom de aantallen toenemen en overlast ontstaat. De bron van het ontstaan van dierenplagen is vooral het menselijk gedrag. Er moet gestreefd worden naar een evenwichtige populatie en het voorkomen van onnodig lijden. Overlast en schade moeten bij de bron worden aangepakt (aanbod van voer) en gepoogd moet worden om de dierenpopulaties zoveel mogelijk op een diervriendelijk manier te beheersen.

Indien het welzijn van mensen wordt aangetast, kan het soms voorkomen dat over wordt gegaan op dierenvriendelijke maatregelen. Voor het uitvoeren van deze maatregelen, zoals het doden van vogels is een ontheffing nodig. Bij de ontheffing voor het bestrijden van dieren worden eisen aan de deskundige gesteld om de maatregel rechtmatig te mogen uitvoeren.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
In geval van overlast wordt ingezet op bronbestrijding i.p.v. bestrijding of doden van de dieren.	Wethouder Dierenwelzijn	X		1
Tegengaan van onrechtmatige jacht.	Burgemeester	X		1
Dorpsboswachter geeft voorlichting en advies hoe met overlast met dieren om te gaan met daarin bronbestrijding centraal.	Wethouder Dierenwelzijn		2019	3

4 Dieren in nood

Er zijn verschillende redenen waarom eigenaren hun huisdieren verliezen. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om gevonden huisdieren gedurende veertien dagen op te vangen en ze te vervoeren. Meldt de eigenaar zich niet binnen deze termijn, dan wordt de gemeente eigenaar van het dier en mag zij bepalen wat ermee gebeurt.

Tijdens een ramp zijn niet alleen het welzijn en de veiligheid van mensen belangrijk, maar ook die van dieren. In het rampenbestrijdingsplan is samenwerking met dierenwelzijnsorganisaties opgenomen. Hierbij is speciale aandacht voor grote dieren, omdat voor reddingsacties specifieke ervaring en kennis nodig zijn. Bij een epidemie wordt gezamenlijk met de rijksoverheid opgetrokken.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Opvangen van gehouden en vrijlevende dieren bij diergespecialiseerde en gecertificeerde dierenasielen.	Wethouder Dierenwelzijn	X		1 & 4
Financieel ondersteunen van regionale en lokale asielen: het vogelhospitaal, egel- en eekhoornopvang en dierenbeschermingsasiel Amersfoort.	Wethouder Dierenwelzijn	X		1 & 4
Financieel ondersteunen van de dierenambulance.	Wethouder Dierenwelzijn	X		1 & 4
Samen met de regionale gemeente onderzoeken naar nieuwe samenwerkingsovereenkomsten/subsidies m.b.t. dierenasielen en de dierenambulance.	Wethouder Dierenwelzijn		2020	4
In het crisisplan van de gemeente wordt actief samenwerking geborgd met dierenwelzijnsorganisaties m.b.t. zowel de gehouden vrijlevende dieren.	Burgemeester		2021	1 & 4

5 Gemeente als voorbeeld

De gemeente Gooise Meren vindt het belangrijk om diervriendelijke keuzes te maken. Zo wordt er gewerkt met de gedragscode Wet natuurbescherming. Hierin is vastgelegd hoe de gemeente handelt bij werkzaamheden in het groen of bij werkzaamheden aan gebouwen waar dieren worden verwacht. Ook biedt de catering van de gemeente Gooise Meren diervriendelijke producten aan.

Actie	Verantwoordelijk portefeuillehouder	Regulier	Nieuw	Doelstelling
Vergunningverlening toets aanvragen aan Wet natuurbescherming	Wethouder VTH	X		1
Instructie voor vergunningverleners en handhavers.	Wethouder VTH	X		3
Diervriendelijkere catering gemeente (zoals Meat free Monday).	Wethouder dierenwelzijn		2020	1
Gemeente werkt volgens gedragscode Wet natuurbescherming.	Wethouder water en natuur	X		2
Gemeente Gooise Meren streeft om gemeentelijk vastgoed natuur-inclusief te bouwen.	Wethouder vastgoed en grondbeleid		2020	1 & 2
Gemeente Gooise Meren ondersteunt werkgroep Biodiversiteit om beschermde dieren in beeld te brengen.	Wethouder dierenwelzijn	X		2 & 4

6 Werkwijze

6.1 Samenwerking

De dierenwelzijnsnota 2019-2022 is tot stand gekomen in samenspraak met verschillende inwoners en organisaties die actief bezig zijn met dierenwelzijn. De ambities worden samen met betrokken partijen tot uitvoering gebracht in de benoemde acties. Juist na de vaststelling van deze beleidsnota spelen deze organisaties een belangrijke rol. Het grootste deel van de uitvoering van deze beleidsnota rust op samenwerking. Een samenwerkende en faciliterende rol van de gemeente past daarbij. De organisaties in het werkveld hebben een goed beeld van wat er leeft en wat er moet gebeuren. Er wordt dan ook onderzocht in hoeverre gemeentelijke taken belegd kunnen worden bij organisaties in het werkveld.

6.1.1 Externe samenwerkingspartners

De belangrijkste samenwerkingspartners binnen de dierenwelzijnsketen zijn organisaties m.b.t. opvang, vervoer, hulp en herplaatsing van dieren, bestrijding van dieren en organisaties voor het geven van voorlichting en zorgen voor bewustwording. Buiten het bevorderen van dierenwelzijn hebben deze organisaties tevens andere sociale waarde. De samenwerkingspartners drijven op vrijwilligers en hebben werkervaringsplaatsen, waardoor wordt bijgedragen aan doelstellingen uit het sociaal domein.

De samenwerkingspartners in de dierenwelzijnsketen opereren regionaal. Indien nieuwe afspraken met partners gemaakt moeten worden, wordt gezamenlijk met de regionale gemeentes opgetrokken om tot eenduidige financiële en taakafspraken te komen met de betreffende samenwerkingspartners.

6.1.2 Interne organisatie

Het thema dierenwelzijn heeft invloed op verschillende beleidsterreinen van de gemeente. Er zijn diverse raakvlakken, zoals groen, water, openbare ruimte, vergunningen en handhaving. Dit betekent dat het thema dierenwelzijn meebeweegt met beleidsontwikkelingen op andere thema's. Het is de taak van de dierenwelzijnsambtenaar om te adviseren bij projecten en beleidsontwikkelingen op diverse beleidsterreinen. In het team van Mens en Omgeving moet 0,1 fte belegd worden voor coördinering en advisering m.b.t. dierenwelzijn.

6.2 Voorlichting en educatie

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven. Dit betekent dat geïnvesteerd wordt in kennisverbreding binnen de eigen organisatie. Hierbij moet met name gedacht worden aan kennis van de Wet natuurbescherming.

De gemeente informeert bewoners en organisaties over de inhoud van deze dierenwelzijnsnota. Samen met de afdeling communicatie wordt een communicatieplan opgesteld en een landingspagina op de gemeentelijke website ingericht.

De huidige samenwerking met de plaagdierenbestrijding (PDB) wordt versterkt en de functie wordt verbreed van alleen bestrijden naar een educatieve en voorlichtende rol: de Dorpsboswachter. De Dorpsboswachter wordt het aanspreekpunt voor de inwoners als het gaat over dieren. Om inwoners verder te informeren krijgt de Dorpsboswachter een prominentere rol om mensen persoonlijk of in presentatievorm voorlichting te geven. Hierbij wordt samenwerking gezocht met de dierenambulance, kinderboerderij, dierenasielen, natuur- en milieueducatie en scholen.

6.3 Planning

Er wordt een 2-jaarlijkse planning gemaakt en deze wordt door het college vastgesteld. Er is gekozen voor een 2-jaarlijkse planning omdat na 2 jaar wordt geëvalueerd en dan nut, noodzaak en frequentie van bepaalde activiteiten kunnen worden bepaald.

6.4 Financiën

Om het dierenwelzijnsbeleid 2019-2023 is het budget nodig zoals hieronder in de tabel uiteen is gezet. Ook zijn diverse acties vanuit andere beleidsterreinen die bijdragen aan de doelstellingen van dierenwelzijn. Indien er geen financiële consequenties zijn naar aanleiding deze beleidsnota voor ander beleidsterreinen, staan deze niet in het onderstaande overzicht benoemd.

Actie	2019	2020	2021	2022	2023
Minimaregeling voor dierenhulp	0	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Dierenbuddies	€ 20.000	€ 5.000	PM	PM	PM
Communicatieafdeling intern	€ 2.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 2.500
Voorlichting en educatie	€ 10.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Uitvoerende samenwerkingspartners	€ 116.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 126.000
Beleidscoördinatie dierenwelzijn	0,1 FTE	0,1 FTE	0,1 FTE	0,1 FTE	0,1 FTE
Totaal benodigd budget	€ 148.500	€ 165.500	€ 160.500	€ 160.500	€ 155.500

6.5 Monitoring

Een aantal in de nota acties en ambities is nieuw en de kennis tot een realistisch, smart doelstelling te komen ontbreekt vooralsnog. Dit geldt onder meer voor minimaregeling voor dierenhulp en bevorderen educatieve functie samenwerkingspartners. Het is de bedoeling om het beleid gedurende twee jaar te monitoren en aansluitend te evalueren.

Bijlage 1 Wettelijk kader

1 Wettelijke kaders landelijk

Wet dieren

De Wet Dieren gaat uit van de erkenning van de intrinsieke waarde van dieren. Het verbiedt om dieren onnodig pijn te doen, letsel te veroorzaken, de gezondheid of het welzijn te beschadigen en dieren de nodige zorg te onthouden, te doden of een dier als prijs, gift of beloning uit te reiken. De Wet Dieren geeft aan dat dieren redelijkerwijs zijn gevrijwaard van: dorst, honger en onjuiste voeding, fysiek en fysiologisch ongerief, pijn, verwonding en ziektes, angst en chronische stress en beperking van hun natuurlijk gedrag. Officiële instanties die controles uitvoeren zijn: Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA), de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de politie (taakaccent dieren).

Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet

Deze wetten gaan over de bescherming van respectievelijk gebieden en soorten in de natuur. In de Flora- en faunawet is een zorgplicht vastgelegd voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. De zorgplicht houdt in bijvoorbeeld de gemeente bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte gevolg moet geven aan deze wetgeving en zorgplicht. In de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet zijn Europese richtlijnen uitgewerkt.

Wet Natuurbescherming

Bundelt en vervangt de afzonderlijke wetten rondom natuurbescherming zoals Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. Provincies hebben de plicht om uitvoering te geven aan Wet Natuurbescherming en om een eigen natuurbeleid vast te stellen.

Wet op de Dierproeven

Om dierproeven te mogen uitvoeren heeft een instelling (bijvoorbeeld universiteit of farmaceutisch bedrijf) een instellingsvergunning van het ministerie van Economische Zaken nodig en de onderzoekers een projectvergunning van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD).

Wilde dieren in circussen

Sinds 15 september 2015 is er een verbod op het gebruik van wilde dieren in circussen en bij andere optredens. Het welzijn, de gezondheid en het natuurlijk gedrag van wilde dieren in een circus worden te veel aangetast.

Politiewet

De politie tot taak heeft in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. Hen kan hierbij worden gelezen als zowel mens en dier.

2 Wettelijke kaders gemeente

Taak voor gemeente vanuit het Burgerlijk Wetboek

- Elke gemeente heeft de wettelijke verplichting om 'gevonden' dieren gedurende 14 dagen op te (laten) vangen;
- Ook een inwoner mag een gevonden, na aangifte te hebben gedaan, zelf in bewaring nemen en verzorgen. De bewaartermijn voor de inwoner is 12 maanden. Na een jaar wordt de vinder die aangifte heeft gedaan en het dier als houder heeft verzorgd, eigenaar.

Taak voor gemeente vanuit het Algemene Wet Bestuursrecht

Bij huisuitzettingen, detenties of vanwege gezondheidsrisico's kunnen politie en GGD-huisdieren gedwongen op laten nemen. Deze gedwongen opvang valt onder de wettelijke taak van de gemeente. Hier geldt een maximale opvangtermijn van 13 weken.